

Kultur

Nyhedsredaktør: Steffen Moestrup – kultur@jp.dk

Tre månesten fra sovjetisk rumrejse er blevet solgt for millioner

Auktion: Tre små fragmenter af sten fra Månen blev torsdag solgt for 855.000 dollars – svarende til 5,6 mio. kr. – ved en auktion i New York. De såkaldte månesten blev bragt hjem fra Månen i forbindelse med en ubemandet sovjetisk rummission i 1970.

Ifølge auktionshuset Sotheby's, der stod for salget, er stenene det eneste materiale fra Månen, som er i private hænder. Det var en anonym amerikansk samler, der torsdag sikrede sig de sjældne sten. En anden amerikansk samler havde sat stenene til salg. Han købte dem ved en auktion i 1993 for 442.500 dollars.

Der er tale om tre ultrasmå sten. De måler således mellem ca. 2x2 millimeter og ned til 1x1 millimeter.

De små fragmenter blev bragt til Jorden i forbindel-

se med den ubemandede Luna-16-mission. Her blev der boret et 35 cm dybt hul i Månens overflade, hvorfra der blev indsamlet prøver. De fleste øvrige prøver, der er taget på Månen, ejes stadig af dem, der indsamlede dem. Det drejer sig om USA's Apollo-missioner 11 til 17 samt de sovjetiske Luna-16-, Luna-20- og Luna-24-missioner.

Torsdagens køb i New York er langt fra første gang, at samlere betaler store summer for artefakter fra Månen. Bl.a. blev en lille taske, som den amerikanske astronaut Neil Armstrong havde med sig under månelandingen i 1969, sidste år solgt for 1,8 mio. dollars – i dag svarende til ca. 11,8 mio. kr. Den blev brugt til at bære materiale fra Månen og indeholdt stadig spor efter månestøv. Reuters

Børnefamilier kan tage hul på TV 2's "Alletiders Jul" kl. 16.30, zappe videre til DR's fire juleudsendelser på Ramasjang og Ultra og runde af med hovedkanalens kronjuvel, "Theo og Den Magiske Talisman", samt efterfølgende "Tvillingerne og Julemanden" på TV 2 kl. 20.35. Hullerne i programmet kan man fylde ud med f.eks. "Bamses Julerejse" på DRTV. PRESSEFOTO: DR

Sikken voldsom trængsel og julekalenderalarm

Et stort udbud af tv-julekalendere til børn kan sætte forældre i et dilemma, mener en sociolog.

RONJA MELANDER

ronja.melander@jp.dk

Årets store nedtælling er i gang, og julestemningen er kun et klik med fjernbetjeningen væk.

Tæller man hele molevitte med – inklusive eksempelvis voksenjulekalenderen "The Julekalender" og Rytteriets adventskalender – står DR og TV 2 i år for 10 julekalendere. 11, hvis man medregner TV 2's tyvstart med "Ludvig og Julemanden", som er blevet sendt på TV 2 Play siden den 7. november.

DR har annonceret syv julekalenderformater i december. Antallet er en tilfældighed, fortæller DR's tv-chef, Emma Kronqvist. En del af strategien er at levere programmer til flere målgrupper, mens en anden er at arbejde videre med allerede eksisterende succeser.

»Vi oplever f.eks. helt klart efterspørgsel på materiale om "Klassen", som er meget populær i målgruppen. Det er et program, vi alligevel skulle have produceret på en eller anden måde, og nu passer det godt ind omkring juletiden,« siger Emma Kronqvist.

DR ønsker ikke at tale om prisen på årets store familie-julekalender "Theo & den magiske talisman", men budgettet er ikke skruet ned i år for at få råd til de øvrige programmer, fortæller tv-chefen.

Der er sket en udvikling fra julekalendere målrettet de

mindste hen mod flere familie-julekalendere, forklarer professor emeritus i mediehistorie ved Aalborg Universitet Gunhild Agger. I vore dage har det efterladt sig nogle huller for småbørnene – og de skal jo også serviceres, pointerer hun.

»Tv-julekalendere er en vanvittig populær genre, der stadig kan samle i hvert fald en del af familien. Der kan også være lidt nostalgi i det i en tid, hvor vi ellers render rundt og dyrker vores personlige præferencer på diverse tjenester som Netflix og HBO. Endelig kan forældre enten parkere poderne foran julekalenderen i ulvetimen eller se afsnittene sammen med dem, og det er jo en praktisk anordning for småbørnsfamilierne, som typisk er lidt pressede på den tid,« siger Gunhild Agger.

Malurt i gløggen

Intentionerne er uden tvivl gode, mener sociolog, forfatter og formand for regeringens stresspanel Anette Prehn. Men skal man drysse lidt malurt i gløggen, kan man stille spørgsmålstejn ved, om så stort et udbud af julekalendere passer til familiernes behov, mener hun.

»Der er i hvert fald potentiale for en julekonflikt derhjemme,« vurderer Anette Prehn.

»Hvis man prøver at sætte sig i en børnefamilies sted med to, tre eller flere børn, kan der hurtigt komme konflikter om, hvilken julekalender man skal se. Hvis man altså ser den samme. Hvis ikke, har man i stedet bidraget til at splitte familien op i de 24 dage frem til jul, hvor man sidder med hver sin julekalender.«

Ønsker man som forælder at sætte grænser for mæng-

HER ER ÅRETS JULEKALENDERE

DR:

Kl. 6: "Bamses Julerejse" (DRTV)

Fra kl. 17: "Onkel Rejes Julefis" (DR Ramasjang)

Kl. 17: "Selmas Saga" (DR Ramasjang)

Kl. 17.20: "Ramajetternes Jul" (DR Ramasjang)

Kl. 17.50: "Klassens Perfekte Jul" (DR Ultra)

Kl. 19.30: "Theo & Den Magiske Talisman" (DR 1)

Søndage kl. 21.30: "Rytteriets Jul" (DR2)

TV 2

Kl. 16.30: "Alletiders Julemand" (TV 2)

Kl. 20: "Tvillingerne og Julemanden" (TV 2)

Kl. 20.25: "The Julekalender" (TV 2 Charlie)

Tilgængelig fra

den 7. november: "Ludvig og Julemanden" (TV 2 Play)

den af julekalendere og skærmtid, kan det blive undermineret af, hvad børnenes klassekammerater ser og taler om i skolen, siger Anette Prehn.

»Flow-tv's store berettigelse er at skabe fælles oplevelser på tværs af familiers liv. Det skaber referencerammer og nærer samtaler på arbejdspladser og skoler. Her kan jeg godt savne, at udbydere har mere selvtilid og står ved det, de år for år vil berige Danmark med, i stedet for at antage, at et enormt udbud partout er et gode, og at forskellige målgrupper ikke kan nyde de samme programmer. Det tager meget hjernekapacitet, når vi skal vælge i et stort udbud, og her sender

man aben videre til forældrene. Den energi kan risikere at skabe konflikt i lommerne af potentiel hygge og nærvær i julemåneden«

Emma Kronqvist har svært ved at se, at alle julekalendere kan være interessante for det samme publikum, og at nogle målgrupper vil foretrække at se deres julekalender uden selskab fra forældrene. Desuden vil afsnittene også være til rådighed over juleferien, og der kan man bingewatche dem, hvis man vil, forklarer hun.

Tv-kanalers målgrupperæs

Anette Prehn understreger, at hun betragter julekalenderen som en smuk skandinavisk tradition. Men det er et synd, hvis den i »målgrupperæsets hellige navn« fragmenterer familien, mener hun.

»Fra børnene får fri fra skole og institution, skal læse og lave lektier og i seng, er der ikke ret meget tid, man har til at lave det, man ellers forbinder med julen. Det kunne måske være hyggeligt at bage, klippe-klistre eller læse juleeventyr. Spørgsmålet er, om det er i nogens interesse, at man fra public service-tv's side går efter at æde mest mulig af børnenes tid med skærmtid,« siger Anette Prehn og fortsætter:

»Hver familie er forskellig og træffer selvfølgelig sine egne valg. Men der ligger nogle reelle muligheder for i stedet at opgradere på den baging og klippe-klistren, man måske ikke får gjort så meget i løbet af året. Der ligger et rigt sanseunivers i skoven, hvis man tager børnene ud for at finde pynt til juledekorationer, klatre i træer, dufte og røre. Sådanne oplevelser skaber masser af rige minder for både børn og voksne.«

MEST SOLGTE MUSIK TOP 10 UGE 47

Tallet i parentes angiver antallet af uger på top 40-listen.

ALBUM

JACOB DINESEN
FOUND IT (1)

LUKAS GRAHAM
3 (THE PURPLE ALBUM) (4)

MARK KNOPFLER
DOWN THE ROAD
WHEREVER (1)

POST MALONE
BEERBONGS & BENTLEYS
(30)

TRAVIS SCOTT
ASTROWORLD (16)

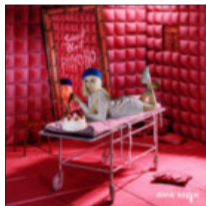
MICHAEL BUBLÉ
CHRISTMAS (46)

XXXTENTACION
? (36)

ED SHEERAN
DIVIDE (90)

RASMUS SEEBACH
VERDEN KA' VENDE (123)

DRAKE
SCORPION (21)

TRACK

1 AVA MAX
SWEET BUT PSYCHO (7)

2 LUKAS GRAHAM
LOVE SOMEONE (11)

3 ARIANA GRANDE
THANK U, NEXT (3)

4 SWAE LEE & POST MALONE
SUNFLOWER (SPIDER-MAN:
INTO THE SPIDER-VERSE) (5)

5 DEAN LEWIS
BE ALRIGHT (13)

6 BENNY JAMZ FEAT. BRANCO & KESI
UUH (3)

7 CHRISTOPHER
IRONY (7)

8 DJ SNAKE WITH SELENA GOMEZ, OZUNA & CARDI B
TAKI TAKI (7)

9 XXXTENTACION & LIL PUMP FT. MALUMA & SWAE LEE
ARMS AROUND YOU (4)

10 LUKAS GRAHAM
NOT A DAMN THING
CHANGED (6)